

prima instanță: S. Teleucă
instanța de apel: D. Manole, E. Fistican, S. Arnăut

dosarul nr. 2r-162/16

DECIZIE

17 februarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Ion Druță

examinând recursul declarat de Procurorul sect. Botanica mun. Chișinău în interesele Elenei Hlistun

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Procurorului sect. Botanica mun. Chișinău în interesele Elenei Hlistun împotriva lui Grigore Gargotov și Gheorghe Calmîc cu privire la rezoluțiunea contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2015 prin care a fost respinsă cererea Procurorului sect. Botanica, mun. Chișinău în interesele Elenei Hlistun de repunere a cererii de apel în termen, admis demersul lui Grigore Gargotov, restituită cererea de apel declarată de Procurorul sect. Botanica, mun. Chișinău în interesele Elenei Hlistun împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 18 noiembrie 2014

constată:

La 13 septembrie 2010, Procurorul sect. Botanica mun. Chișinău în interesele persoanei incapabile Elena Hlistun a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Grigorie Gorgotov, Gheorghe Calmîc, intervenient accesoriu Pretura sect. Botanica mun. Chișinău, Notarul privat Galina Balaban cu privire la rezoluțiunea contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață.

În motivarea acțiunii a indicat că în adresa Procuraturii sect. Botanica, mun. Chișinău a parvenit pentru examinare cererea Elenei Hlistun prin care se aduce la cunoștință despre lezarea dreptului său de proprietate.

Afirmă că prin adresarea menționată se solicită intervenirea în interesul pensionarei, în vederea restabilirii dreptului de proprietate asupra bunului imobil și anume, apartamentul nr. 23 situat pe bd. Traian, 10 mun. Chișinău și anularea tutelei, invocându-se abuzul tutorelui de drepturile sale, precum și neonorarea obligațiilor.

Susține că prin decizia nr. 72, Pretura sect. Botanica, mun. Chișinău, la 26 martie 2009, a dispus instituirea tutelei în privința Elenei Hlistun, numindu-l în calitate de tutore al ultimei pe Gheorghe Calmîc.

Indică că ulterior, la solicitarea lui Gheorghe Calmîc prin scrisoarea nr. H-689/09 din 04 septembrie 2009, Pretura sect. Botanica, mun. Chişinău a exprimat consimţământul la încheierea contractului de înstrăinare, cu condiţia întreţinerii pe viaţă, a apartamentului nr. 23 din mun. Chişinău, bd. Traian, 10, care aparţinea cu drept de proprietate Elenei Hlistun.

Relatează că la 19 noiembrie 2009, Gheorghe Calmîc, acţionând în calitate de tutore şi în interesul Elenei Hlistun, a încheiat cu Grigore Gargotov contractul de înstrăinare a bunului imobil cu condiţia întreţinerii pe viaţă, care a fost înregistrat şi autentificat la notarul privat Galina Balaban, iar la 21 noiembrie 2009, înregistrat la OCT Chişinău sub numărul 0100109/8090.

Menţionează că conform pct. 7 al contractului dat Gheorghe Calmîc urma să exercite supravegherea executării de către Grigorie Gargotov a condiţiilor contractului pentru toată perioada acţiunii acestuia.

Susţine că deplasându-se la faţa locului în apartamentul nr. 23 din bd. Traian, 10 mun. Chişinău, locul de trai al Elenei Hlistun, s-a constatat predominarea în apartament a antisănătăţii şi dezordinii totale, lipsa produselor alimentare, celor de uz igienic, lipsa medicamentelor. În apartament era vital necesară reparaţia cosmetică, fiind stabilită dezlipirea tapetelor, urme de mucegai, paingeniş.

Invocă că potrivit scrisorii agentului termic nr. 79/7132 din 20 iulie 2010, adresate Elenei Hlistun, datoria acesteia pentru energie termică constituie 14941,40 lei.

Relatează că în adresa Elenei Hlistun a parvenit de la administraţia ÎMGFL nr. 3 o reclamaţie, potrivit căreia ultima datorează la SA „Apa Canal” suma de 1560,92 lei.

Susţine că au fost prezentate facturile de plată a serviciilor comunale de către Elena Hlistun, fiind constatată achitarea parţială a unor plăţi de însuşi pensionară, de altfel achitări efectuate după încheierea contractului de înstrăinare a imobilului cu condiţia întreţinerii pe viaţă, din pensia de invaliditate ce constituie unica sursă de existenţă a pensionarei, în mărime de 655,16 lei.

Invocă că în urma verificărilor efectuate, Procuratura a constatat cu certitudine că în pofida maladiei de care suferă Elena Hlistun, deşi necesită a fi ocrotită prin tutelă, tutela instituită de Gheorghe Calmîc s-a dovedit a fi una formală, neefectivă şi în defavoarea pensionarei. Mai mult ca atât, fiind constatat că atât tutorele Gheorghe Calmîc, cât şi Grigorie Gargotov, care şi-au asumat obligaţia de întreţinere pe viaţă a persoanei incapabile, au manifestat doar un interes de profit, nefiind preocupaţi de soarta şi problemele de sănătate, de viaţă cu care se confruntă Elena Hlistun, în acelaşi timp fiind constată neonorarea obligaţiilor contractuale.

Îşi întemeiază pretenţiile în baza prevederilor art. 9 din Legea cu privire la Procuratură, art. 315, 316, 839, 844 alin. (1), 845 alin. (1) Cod civil, art. 71 alin. (1-2), art. 166, 167, 175 CPC

Solicită admiterea acţiunii, rezoluţiunea contractului de înstrăinare cu condiţia întreţinerii pe viaţă a apartamentului nr. 23 din bd. Traian, 10 mun. Chişinău, întocmit la 19 noiembrie 2009, înregistrat cu nr. 3568 la notarul privat Galina Balaban, între Gheorghe Calmîc, în calitate de tutore şi în interesul Elenei Hlistun, cu Grigorie Gargotov, pentru motivul neexecutării obligaţiilor contractuale de către

dobânditorul imobilului, obligarea OCT Chișinău să radieze înscrisul privind dreptul de proprietate a lui Grigorie Gargotov asupra bunului imobil menționat, cu restabilirea înscrierii privind dreptul de proprietate al Elenei Hlistun.

Prin încheierea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 21 martie 2011 a fost admis renunțul avocatului Mihai Grivneac al reclamantului Elena Hlistun la acțiune, încetat procesul în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Procuraturii sect. Botanica, mun. Chișinău în interesele Elenei Hlistun împotriva lui Grigorie Gargotov și Gheorghe Calmîc, intervenient accesoriu Pretura sect. Botanica mun. Chișinău și notarul Galina Balaban cu privire la rezoluțiunea contractului de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2011 a fost admis recursul declarat de Procurorul sect. Botanica, mun. Chișinău în interesele Elenei Hlistun, casată încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 21 martie 2011, cu remiterea pricinii spre examinare în fond în prima instanță în alt complet de judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2011 a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire declarată de către avocatul Mihai Grivneac în interesele Elenei Hlistun, Gheorghe Calmîc, Grigorie Gargotov împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2011.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 15 februarie 2012 a fost respins recursul declarat de Mihail Grivneac în interesele Elenei Hlistun, Grigorie Gargotov, Gheorghe Calmîc și menținută încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2011.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 23 mai 2012 a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Mihail Grivneac, Grigorie Gargotov și Gheorghe Calmîc împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 15 februarie 2012.

Prin încheierea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 29 noiembrie 2012 a fost scoasă de pe rol cererea de chemare în judecată înaintată de Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău în interesele Elenei Hlistun împotriva lui Grigorie Gargotov, Gheorghe Calmîc, cu privire la rezoluțiunea contractului de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață.

Prin încheierea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 04 iulie 2013 a fost respinsă cererea înaintată de Procurorul sect. Botanica, mun. Chișinău cu privire la anularea încheierii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 29 noiembrie 2012.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2013 a fost admis recursul declarat de Gheorghe Calmîc și Grigorie Gargotov, casată încheierea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 29 noiembrie 2012 și încheierea din 04 iulie 2013, cu remiterea cauzei pentru judecarea în fond în același complet de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 18 noiembrie 2014 a fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău în interesele Elenei Hlistun împotriva lui Grigorie Gargotov și Gheorghe Calmîc cu privire la rezoluțiunea contractului de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață.

La 12 martie 2015, Procurorul sect. Botanica, mun. Chișinău în interesele Elenei Hlistun a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat repunerea în termen de declararea apelului omis pe motivul aflării în concediul medical, admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 18 noiembrie 2014 ca fiind ilegală și contrară prevederilor legii, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

La 06 octombrie 2015, Grigorie Gargotov în cadrul ședinței de judecată a înaintat demers prin care a solicitat respingerea apelului ca fiind depus tardiv, cu restituirea apelului apelantului.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2015 a fost respinsă cererea Procurorului sect. Botanica, mun. Chișinău în interesele Elenei Hlistun de repunere a cererii de apel în termen, admis demersul lui Grigore Gargotov, restituită cererea de apel declarată de Procurorul sect. Botanica mun. Chișinău în interesele Elenei Hlistun, ca fiind depus cu omiterea nejustificată a termenului prevăzut de lege.

La 19 noiembrie 2015, Procurorul sect. Botanica, mun. Chișinău în interesele Elenei Hlistun a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel din 06 octombrie 2015, solicitând admiterea acestuia, repunerea recursului în termen, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2015 și hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 18 noiembrie 2014 cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea instanței de apel și hotărârea primei instanțe considerându-le ilegale și neîntemeiate pasibile casării.

Susține că în motivarea cererii cu privire la repunerea în termen a apelului, a invocat, cu anexarea fotocopiilor din registrele de cancelarie, altor înscrisuri care justifică omiterea termenului de depunere a apelului în interesul persoanei incapabile.

Invocă că la 28 noiembrie 2014 a fost înregistrată corespondența sub nr. de intrare 6478 la Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău prin care a fost înregistrată intrarea dispozitivului hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 18 noiembrie 2014 în cauza civilă la acțiunea procurorului în interesul Elenei Hlistun împotriva Grigorie Gargotov, Gheorghe Calmîc cu privire la rezoluțiunea contractului de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață .

Susține că citarea părților în prima instanță nu a avut loc în mod legal, cauza fiind examinată în lipsa procurorului și a Elenei Hlistun, care fiind persoană incapabilă urma să fie reprezentată de un apărător.

Un demers în acest sens procurorul a înaintat în ordinea prevederilor art. 77 lit. a), b) CPC și instanța a admis demersul, solicitând Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat desemnarea unui avocat pentru participarea în interesul Elenei Hlistun, pe motiv că ultima este persoană incapabilă, precum și reieșind din faptul că este prezent un conflict de interese între interesele persoanei incapabile Elena Hlistun și a reprezentantului ei Gheorghe Calmîc și a pârâtului Grigorie Gargotov. Instanța de judecată a examinat cauza doar în prezența lui Grigorie Gargotov.

Invocă că la 10 decembrie 2014, a solicitat eliberarea copiei hotărârii motivate pentru cunoștință și depunerea apelului. Hotărârea motivată cu scrisoarea de însoțire

nr. Ț-25 din 24 decembrie 2014 a parvenit în Procuratura sect. Botanica la 16 ianuarie 2015.

Susține că potrivit ordinii stabilite, după înregistrare în cancelarie, corespondența acumulată pe parcursul zilei respective, la sfârșitul acesteia se transmite procurorului conducător, pentru repartizare, aplicare rezoluției și numai în ziua următoare se repartizează conform rezoluției procurorului care urmează să examineze. Respectiv, copia hotărârii motivate a fost transmisă procurorului la data de 17 ianuarie 2015.

Termenul de depunerea apelului a fost omis și din considerentul că în perioada 03 februarie 2015 – 18 februarie 2015 dânsa s-a aflat în concediu de boală, respectiv, revenind la serviciu la 19 februarie 2015, iar la 26 februarie 2015 a participat la un seminar.

Indică că deși acțiunea civilă a fost intentată de către procuror în anul 2010, drepturile pretinse a fi restabilite ale persoanei incapabile Elena Hlistun rămân a fi lezate.

La 15 februarie 2016, Gheorghe Calmîc și Grigore Gargotov au depus referință la cererea de recurs prin care au solicitat respingerea recursului.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din materialele cauzei rezultă că copia încheierii recurate a fost recepționată de reprezentantul recurentei procurorul Nadejda Barbalat la 04 noiembrie 2015 (f. d. 191).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 19 noiembrie 2015, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum rezultă din materialele dosarului, prin încheierea din 06 octombrie 2015, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea Procurorului în Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău în interesele Elenei Hlistun de repunere a cererii de apel în termen și restituit cererea de apel declarată de Procurorul în Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău în interesele Elenei Hlistun, ca fiind depusă cu omiterea termenului prevăzut de lege.

La adoptarea acestei soluții instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar

apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Instanța de recurs reține că concluzia instanței de apel cu privire la netemeinicia cerinței Procurorului în Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău în interesele Elenei Hlistun cu privire la repunerea apelului în termen este întemeiată.

În susținerea opiniei enunțate se vor reține dispozițiile art. 362 alin. (1) CPC care stipulează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Iar art. 111 alin. (3) CPC prevede că termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Raportând normele enunțate la caz, se constată că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, contestată cu apel de Procurorul în Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău în interesele Elenei Hlistun, a fost emis și pronunțat la 18 noiembrie 2014, prin urmare, termenul de declarare a apelului și-a început curgerea la 19 noiembrie 2014, ziua imediat următoare datei emiterii dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 18 decembrie 2014.

În conformitate cu art. 113 alin. (1) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Contrar normelor procedurale enunțate, în speță se constată că Procurorul în Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău în interesele Elenei Hlistun a depus cererea de apel împotriva acestei hotărâri numai la 12 martie 2015 (f. d. 128, vol. II), respectiv, cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) CPC.

Este de remarcat că instanța de apel, prin prisma dispozițiilor art. 116 CPC, care prevede că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță, corect a respins cererea Procurorului în Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău în interesele Elenei Hlistun cu privire la repunerea apelului în termen, deoarece motivele invocate de către acesta în susținerea cererii cu privire la repunerea în termen a apelului nu pot fi reținute ca întemeiate.

Astfel, după cum corect a reținut și instanța de apel, Procurorul în Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău în interesele Elenei Hlistun nu a făcut, prin probe incontestabile, dovada imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege.

La acest segment instanța de recurs relevă că deși, din procesul-verbal al ședinței de judecată din 18 noiembrie 2014 rezultă că dispozitivul hotărârii a fost pronunțat în lipsa Procurorului în Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău (f. d. 112), materialul probator denotă incontestabil că la ședința primei instanțe din 07 aprilie 2014, ora 11:00, reprezentantul procuraturii a fost prezent și a solicitat întreruperea ședinței de judecată, pe motiv că la orele 12:00 are fixată o altă ședință pe o altă cauză, iar prin încheierea protocolară, instanța de apel a admis demersul și a dispus amânarea ședinței de judecată pentru data de 15 august 2014 (f. d. 109 verso, 110, vol. II).

Mai mult ca atât, pentru ședința de judecată din 15 august 2014, Procurorul în Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău a fost înștiințat, fapt confirmat prin recipisă (f. d. 94), ședință la care însă nu s-a prezentat, cum , de altfel, nu s-a prezentat nici la ședințele ulterioare, care au fost amânate din imposibilitatea examinării cauzei în lipsa procurorului.

Prin urmare, instanța de recurs relevă că nu poate fi reținut ca temei de admitere a recursului argumentul recurentului precum că Procurorul în Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău nu a fost citat legal, dispozitivul hotărârii contestate fiind pronunțat în lipsa acestuia.

Nici argumentul recurentului precum că a luat cunoștință cu copia hotărârii motivate a primei instanțe abia la 17 ianuarie 2015, nu poate fi reținut ca temei de a considera că apelul a fost depus în termen.

Aceasta deoarece, în sensul prevederilor art. 362 CPC este de înțeles că legiuitorul nu condiționează termenul de declarare a apelului de momentul primirii copiei hotărârii motivate, fiind indubitabil că în sensul prevederilor legale menționate acest termen curge din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii.

Este lipsit de temei și argumentul recurentului că procurorul responsabil de examinarea prezentei pricini s-a aflat în concediu în perioada 03 februarie 2015 – 18 februarie 2015, revenind la serviciu la 19 februarie 2015, iar la 26 februarie 2015 a participat la un seminar, or în cazul dat cauza urma a fi transmisă altui procuror pentru efectuarea în termenul legal a actelor de procedură, inclusiv și prin depunerea în termen a apelului.

În această ordine de idei, este cert că instanța de apel temeinic și legal a respins ca neîntemeiată cererea Procurorului în Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău cu privire la repunerea apelului în termen, ca urmare se constată și temeinicia soluției instanței de apel cu privire la restituirea apelului depus de ultimul.

Mai cu seamă se va reține că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea din 06 octombrie 2015 în privința cererii de apel depusă de Procurorul în Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău în interesele Elenei Hlistun este compatibilă și cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere că admiterea spre examinare a unui apel tardiv, ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în prima instanță și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Ca consecință, fiind cert că încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2015 prin care a fost respinsă cererea Procurorului în Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău în interesele Elenei Hlistun cu privire la repunerea cererii de apel în termen și admis demersul lui Grigore Gargatov cu privire la restituirea cererii de apel ca tardivă, este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Procurorul în Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău în interesele Elenei Hlistun și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se respinge recursul declarat de Procurorul în Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău în interesele Elenei Hlistun.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Procurorului în Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău în interesul Elenei Hlistun împotriva lui Grigore Gargotov și Gheorghe Calmîc cu privire la rezoluțiunea contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță